

УРТА АТЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
КАРАРЫ

« 1 » июля 2019 ел

№ 96

Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү турында Нигезләмә раслау турында

Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан кабул ителгән (бастырылган) законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларға үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү буенча Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү максатында, Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге Уставына таянып, Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге Советы карар чыгарды:

1. Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы үткәрү турында бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органнарына:

үз нормаларын чыгару эшчәнлегендә әлеге Карарның 1 нче пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезләмә үтәләше өчен жаваплы кешеләрне билгеләргә;

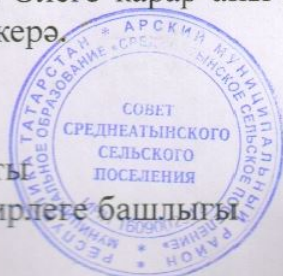
жаваплы итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфаи күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертәргә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә халыкка житкерергә, шулай ук Интернет мәгълүмати-теләкоммуникацион челтәрәндә Татарстан Республикасы Арча муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәләшен тикшереп торуну үз өстемә алам.

5. Әлеге карар аны рәсми рәвештә бастырганнан соң ун көн үткәч үз көченә керә.

Урта Аты
авыл жирлеге башлыгы

Батталова Р.Х

Расланды
Арча муниципаль
районы Урта Аты
авыл жирлеге
Советының
2019 елның «1» июль
96 номерлы карары
белән

**Арча муниципаль районы Урта Аты
авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм
муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү
мониторингы үткәрү турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлеге жирле үзидарә органнары законнарына һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) жирле үзидарә органнары тарафыннан үз вәкаләтләре чикләрендә муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану (кире кагу) максатында мәгълүмат жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлек алып баруны күздә тоту.

2. Мониторинг Арча муниципаль районы Урта авыл жирлеге жирле үзидарә органнары тарафыннан башкарыла.

3. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы кешеләр билгеләнә.

4. Мониторинг үткәрүнең максатлары:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатында муниципаль актларны кабул итү, аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрен югалткан дип тану ихтыяжлары барлыгын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләр, каршылыklar, бушлыкларны, хокукый җайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының хокукый-норматив базасын системага китерүне тәмин итү;

муниципаль актларда ришвәтчелек факторларын ачыклау;

гамәлдә файдаланылмаган (әһемиятен югалткан) яки кулланылмый торган муниципаль актларны яки аларның аерым нигезләмәләрен (нормаларын) ачыклау;

хокук куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны тормышка ашыру нәтижәләлеген киметә торган факторларны ачыклау;

жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан муниципаль актлар үтәлешен тикшерүгә ярдәм күрсәтү;

нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү.

5. Мониторинг үз эченә:

федераль конституция законнарын, федераль законнары, Россия

Федерациясенә башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указларын, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарларын, федераль башкарма хакимият органнары норматив хокукий актларын, федераль дәрәжәдәге башка законга кагылышлы норматив хокукий актларны;

Татарстан Республикасы законнарын һәм башка норматив хокукий актларын;

Арча муниципаль районы Урта Аты авыл жирлегә Уставын, муниципаль актларны жыюны, гомумиләштерүне, анализлауны һәм бәяләүне ала.

6. Мониторинг үткәрү өчен нигез булып тора:

федераль һәм республика актларына үзгәрешләр кертү;

хокукий жайга салуның аерым өлкәсендә муниципаль актлар куллануны анализлау;

прокуратура органнарыннан кәргән мәгълүмат;

муниципаль актларда булган кимчеләкләр яки аларны камилләштерү кирәклегә турында массакүләм мәгълүмат чараларыннан кәргән мәгълүмат;

муниципаль актларның камил булмавы турында, шул исәптән:

Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукий актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы уздырган хокукий экспертиза нәтижеләрен;

вәкаләтле затлар тарафыннан тиешле тәртиптә үткәрелгән муниципаль актларның ришвәтчеләккә каршы экспертизасы нәтижеләрен;

конференция, семинарлар, ачык тыңлаулар, жәмәгать фикер алышулары һәм жирле үзидарә органнары тарафыннан уздырыла торган башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган граждандан, юридик затлардан, шул исәптән ижтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмалардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләренә вәкилләкләре органнары депутатларыннан кәргән мөрәжәгатьләр.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

7. Жирле үзидарә органнары үз вәкаләтләренә караган сораулар буенча әлегә Нигезләмәнең 4 нче пунктында күрсәтелгән жаваплы кешеләр белән берлектә мониторинг уздыра.

Мониторинг үткәрү максатында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып алынырга, Татарстан Республикасының, Россия Федерациясе субъектларының башка муниципаль берәмлекләре тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш төрләре кулланылырга мөмкин.

8. Мониторинг:

әлегә Нигезләмәнең 6 нчы пунктында күрсәтелгән актларны;

федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукий актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актларын (суд практикасын);

прокурор актларын анализлау аша башкарыла.

9. Мониторинг үткәрү, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча башкарылган нормалар чыгару нәтижеләрен билгеләү максатында жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукий актлар реестрын булдыру һәм алып бару

тәртибе турында муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары карары нигезендә алып барыла торган муниципаль норматив хокукый актлар кулланыла.

10. Мониторинг үткәру барышын жиңелләштерү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары (аларның операторлары белән контракт, килешү төзү мөмкинлеге булган очракта) кулланыла. Алар:

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тикшерүгә куелган законнар һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр кертү турында;

«Консультант Плюс» мәгълүмат системасында тиешле хокук өлкәсе буенча яңалыклар кертелү турында;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясының «Төбәк законнары аналитигы» («Аналитик регионального законодательства») автоматлаштырылган мәгълүмат системасына муниципаль актларның законнарга туры килмәү очраklары турында мәгълүмат керүне тәэмин итә.

Мониторинг үткәру барышын жиңеләйтү максатында башка мәгълүмат системалары сервислары кулланылырга мөмкин.

11. Муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару), аларга үзгәрешләр кертү яки үз көчләрән югалткан дип тану (кире кагу) максатында мониторинг үткәргән вакытта әлеге Нигезләмәнең 9 нчы пунктында күрсәтелгән анализ белән беррәттән муниципаль актларны куллану гамәле турындагы мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча бәяләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрән һәм законлы мәнфәгатьләрән үтәү;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) кирәклеген билгели торган югарырак юридик көчкә ия норматив хокукый актлар булу;

муниципаль акт кабул иткәндә жирле үзидарә органы вәкаләтләре чигендә эш итү;

муниципаль актта ришвәтчелек факторлары булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрне хокукый жайга салуда тулылык;

хокук нормалары коллизиясе;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланган вакытта муниципаль акт нигезләмәләренәң мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый акты кулланганда хокуксыз яисә нигезсез карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) булу;

норматив хокукый актларны куллану практикасы булу;

норматив хокукый актларны куллануның бертөрле практикасы булмау;

муниципаль акты аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар булу (саны) һәм аларның эчтәлегә;

муниципаль акт белән жайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәжәгать итүчеләрнең таләпләрән канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турында законлы көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре булу (саны).

12. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль актларга үзгәреш кертүне таләп итүче федераль һәм республика законнарына кертелгән үзгәрешләр ачыкланса, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актларның үз көчен югалтуы турында, яна муниципаль акт кабул итү турында муниципаль акт проектлары эшләнә;

муниципаль актларны югарырак юридик көчкә ия булган актларга туры

китерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

13. Федераль һәм республика законнары актларына кертелгән үзгәрешләр муниципаль актларга да үзгәреш кертүне таләп иткән очракта мониторинг федераль яки республика акты чыкканнан соң 30 көн эчендә башкарыла.

Мониторинг үткәругә нигез булып гражданнардан, юридик затлардан, шәхси эшмәкәрләрдән, дәүләт хакимияте органнарыннан, муниципаль берәмлекләренң вәкиллеке органнары депутатларыннан кәргән мөрәжәгатьләр, шулай ук прокуратура мәгълүматы торган очракта, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мондый мөрәжәгать һәм мәгълүмат кәргән көннән соң 30 көн эчендә үткәрелә. Мониторинг үткәру нәтижәләре турында мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак перспективада үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта жирле үзидарә органнарының нормалар чыгару эшчәнлегенә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтижәләрен тормышка ашыру

14. Мониторинг нәтижәләре буенча муниципаль акт проектын эшләү һәм муниципаль акты кабул итү федераль һәм (яки) республика законнары актына үзгәреш керткәннән соң, әлегә Нигезләмәннң 14 нче пунктының өченче кызыл юлында күрсәтелгән очрактан тыш, ике айдан да соңга калмыйча башкарыла.

15. Мониторинг үткәру өчен җаваплы кешеләр жирле үзидарә органнары житәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 числосыннан да соңга калмыйча мониторинг нәтижәләре турында хисап тоталар.

15.1. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

мониторинг үткәру объекты турында;

мониторинг үткәргән кешеләр турында;

мониторинг үткәру вакыты турында;

хокукый җайга салуның кыскача бәяләмәсе, мониторинг үткәру сәбәбе.

15.2. Мониторинг нәтижәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга мөмкин:

хокукый җайга салуның ачыкланган проблемалары турында;

муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль актлар кабул итү, кире кагу буенча тәкъдимнәр;

хокукый мөнәсәбәтләренң аерым өлкәсендә хокукый җайга салуны камилләштерүгә юнәлдерелгән һәм мониторинг нәтижәләренә нигезләнгән башка тәкъдимнәр.

16. Мониторинг нәтижәләре буенча яңа кабул ителгән муниципаль актлар законда каралган тәртиптә һәм вакыт аралыгында Татарстан Республикасы муниципаль хокукый актлар регистрына кертү өчен җибәрелә.

Әлегә регистрга кертү өчен мониторинг нәтижәләре буенча ачыкланган, анда булмаган муниципаль актлар җибәрелә.

17. Мониторинг нәтижәләреннән чыгып, нормалар чыгару процессын камилләштерү буенча тәкъдимнәр әзерләнергә мөмкин.

IV. Жаваплылык

18. Мониторинг үткөрү, жирле үзидарэ органнары эшчэнлегенэ караган хокукый жайга салуның тиешле өлкөсөндө муниципаль актларны федераль һәм республика законнары белән тәңгәлләштерүне вакытында башкару өчен мониторинг үткөрү һәм хокук чыгару эшчэнлеге өчен жаваплы кешеләр шәхси (шул исәптән дисциплинар) жавап бирә.

19. Мониторинг нәтижеләре буенча тискәре нәтижеләргә, шул исәптән гражданнырга, юридик затларга, жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китергән гамәлләр (гамәл кылмау) өчен жирле үзидарэ органнары житәкчеләре закон буенча жавап бирә.